

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mk 10, 46 – 52

Text: L 14, 15 – 24 *Když to uslyšel jeden z hostí, řekl mu: "Blaze tomu, kdo bude jíst chléb v království Božím." Ježíš mu řekl: "Jeden člověk chystal velikou večeři a pozval mnoho lidí. Když měla hostina začít, poslal svého služebníka, aby řekl pozvaným: 'Pojďte, vše už je připraveno.' A začali se jeden jako druhý vymlouvat. První mu řekl: 'Koupil jsem pole a musím se jít na ně podívat. Prosím tě, přijmi mou omluvu.' Druhý řekl: 'Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, přijmi mou omluvu!' Další řekl: 'Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.' Služebník se vrátil a oznámil to svému pánu. Tu se pán domu rozhněval a řekl svému služebníku: 'Vyjdi rychle na náměstí a do ulic města a přiveď sem chudé, zmrzačené, slepé a chromé.' A služebník řekl: 'Pane, stalo se, jak jsi rozkázal a ještě je místo.' Pán řekl služebníkov: 'Vyjdi za lidmi na cesty a k obradám a přinut' je, at' přijdou, aby se můj dům naplnil. Neboť vám pravím: Nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mé večeře.'*

Tuto známou perikopu můžeme číst různými způsoby. Můžeme ji chápat jako moralitu, jako apel, aby nás světské starosti nepřipravily o účast v království Božím. Můžeme ji také číst jako výzvu k evangelizaci. Nebo jako sociální orientaci na pomoc chudým, zmrzačeným a chromým. Můžeme ji chápat jako zaslíbení radostné hostiny v království nebeském. Nebo jako varování, že právě v přítomném okamžiku se rozhoduje o věčnosti. A samozřejmě také christologicky, totiž že Bůh poslal svého Syna, Ježíše Krista, aby nás všechny zval k účasti na Božím království. A z toho pak plyne upozornění, že ti, kteří byli pozváni jako první, totiž vyvolený Boží lid, toto pozvání odmítli a jejich místo zaujali pohané, zde reprezentovaní lidmi na cestách a mezi ploty. Nebo že ti, kteří vyrostli v církvi jsou předcházení do království Božího lidmi z ulice. To všechno jsou legitimní možné výklady textu. Já se ale pokusím na to jít ještě z jiné strany.

Vždy znovu opakují, že království nebeské není jen zaslíbená budoucnost, ale i skrytá Boží přítomnost v tomto světě; přítomnost, do které lze vstoupit. Opět je to obraz bohatý na významy a výklady. Např. ep. Židům namísto Božího království mluví o vstupu do Božího odpočínutí. Je to ten velký Boží sabat, sedmý den, vrchol Božího stvoření. Den, kdy se Bůh s člověkem procházejí po zahradě a kochají se nejen nádherou stvoření, ale užívají si i dokonalého vztahu lásky, blízkosti, porozumění a harmonie. To je sedmý den, vrchol stvoření – obecenství člověka s Bohem, nebo taktéž biblicky řečeno – chození s Bohem, tak jako když snoubenci jsou rádi spolu, tak říkáme, že spolu chodí. Takto např. chodil s Bohem Henoch, až ho nakonec vůbec na zemi nebylo, neboť ho Bůh zcela vzal do svého království. Království, odpočínutí, chození, to jsou obrazy Božího vztahu s člověkem. A také hostina nebo večeře. Ne nadarmo slavíme eucharistii, toto tajemné společenství s Kristem jako večeři Páně. Obraz hostiny představuje naplnění potřeb a tužeb člověka, ale i naplnění Boží touhy po společenství s tím, koho si pro sebe stvořil.

Ježíš tento obraz rád používá ve svých podobenstvích. To dnešní začíná slovy: „Jeden člověk chystal velikou večeři a pozval mnoho lidí.“ Obraz večeře v sobě skrývá i obraz konce. Večeře je na konci dne. Po celodenní práci, námaze a odříkání následuje večeře, nasycení, uspokojení. Člověk by čekal, že se všichni pozvaní budou na tento okamžik těšit jako na smilování. Že budou netrpělivě vyhlížet, když už bude ta slíbená večeře. Jenže když měla hostina začít, a pán poslal svého služebníka, aby přivedl všechny pozvané, začali se jeden jako druhý vymlouvat. Zdá se to nepochopitelné, ale není to zas až tak mimořádné. Koneckonců, ty důvody pro odmítnutí pozvání jsou docela rozumné. Ačkoliv, když se zamyslíme, tak zjistíme, že nejsou zcela neodkladné. Klidně by se daly odložit do druhého dne, zvláště když už je večer. Podobenství nám tu připomíná, že je třeba umět správně rozlišovat priority.

V podobenství vidíme tři muže, kteří mají za to, že je třeba v dané chvíli dát přednost něčemu jinému, než účasti na hostině. Můžeme je samozřejmě odsoudit, že nerozpoznali důležitost pozvání. Ale to nejsou tři muži, kteří by s námi neměli nic společného. Ti tři muži, to jsou naše myšlenky, naše postoje, naše získané stereotypy uvažování, které nám vždycky v nevhodnou chvíli vyskočí z nevědomí, máme-li přijmout pozvání k Boží hostině a máme-li reagovat svobodně na Boží nabídku. Všimněte si, jaký používají slovník: „musím“ a „nemohu“.

První hlas, který se ozve jako první proti tomu, abychom svůj život prožívali jako hostinu, hlas proti Božímu pozvání do odpočínutí je hlas, který říká: „musím“. Musím do práce, musím stihnout to či ono. Musím splnit úkol. Musím dostát své odpovědnosti. Musím odvést ten nejlepší výkon. Musím být u všeho. Koupil jsem pole a musím ho vidět, musím zkontrolovat, zda jsem udělal dobře. Tento hlas, který říká „musím“, vytváří na nás tlak, jakési nutkání, až nucení. Tady nejde v prvé řadě o svody světských radovánek, ale o vnitřní pocit, že něco musím. Že musím nejprve splnit nějakou povinnost, abych teprve pak získal nárok na odpočinek. To může být i velmi zbožný pocit, že musím být ve víře ještě lepší, než jsem, že musím dodržet všechna přikázání a přirozeně mám při tom neustále pocit, že pořádek ještě něco chybí, abych byl spasen, abych vešel do odpočínutí. Je to ten bohatý mládenec v nás, který se ptá, co ještě musím udělat, abych měl život věčný? To je první překážka v nás, která nám brání radovat se v životě s Bohem a prožívat život jako hostinu. Slova „musím“ příp. „nesmím“. V těchto slovech není ani kouska svobody. Je i můj život takto svázán tlakem, pocitem nutnosti a povinnosti? To je první věc, která brání svobodně přijmout pozvání na Boží hostinu.

Druhý hlas říká: „Tak to prostě v životě chodí.“ Muž, který koupil pět párů volů, jde je vyzkoušet. Přičemž to sloveso „jít“ má v řečtině význam i jakožto způsob života. Může znamenat třeba chození s Bohem, ale také chození po způsobu tohoto světa. Koupil jsem něco, a půjdu to vyzkoušet, protože tak se to dělá, tak to chodí. Děláním to, co je obecným zvykem, co se očekává, co dělají všichni. Jsem pak ale stále ještě svobodným člověkem? Jednám svobodně

nebo mám prostě strach jednat jinak? Muž, kupující voly, ví, jak to ve světě chodí. Že mohl být obchodníkem podveden, že není všechno zlato, co se třpytí, a proto je třeba být obezřetný a nenaletět. Je třeba si vše ověřit, vyzkoušet, zprubovat. A tak ten druhý hlas v nás nám našeptává: Ty víš, jak to v životě chodí. Tak jednej podle toho. Musíš v tom umět chodit. Musíš si všechno ověřit, protože nad čím nemáš kontrolu, to je podezřelé. V tomto smyslu je i ta Boží nabídka nebeské hostiny něčím podezřelým, protože je to zadarmo, je něčím vzdáleným, protože nad tím nemáš kontrolu, něčím skoro až nepatřičným, co se nehodí do naší drsné reality a ty si přece nemůžeš dovolit být naivní. A tak nás i ten druhý hlas připraví o podíl na Boží hostině.

Ten třetí hlas užívá slůvko „nemohu“. Na rozdíl od prvního „musím“, které vytvářelo na člověka tlak, a druhého slůvka „chodit“, které drželo člověka ve strachu a v pochybnostech, je slůvko „nemohu“ vyjádřením neschopnosti, sebedoceňování, až rezignace. „Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.“ Zatímco slůvko „musím“ žene člověka do pocitu nutnosti něco dělat, být aktivní, slůvko „nemohu“ je znamením nemohoucnosti, svázanosti, pasivity, někdy až deprese. Je to projev pochybnosti o sobě samém, je to vědomí nízkého sebehodnocení, vyjádřeného slovy: „nemohu si přece dovolit...“ „nemám právo chtít...“ Nemohu si dopřát“. Tento pocit, stejně jako oba předchozí je nepřátelský Božímu volání, a brání nám ve svobodném vstupu do Boží přítomnosti. Zde je vyjádřen obrazem manželství. Samozřejmě pokřiveným obrazem manželství. K plnohodnotnému vstupu do království Božího přece není potřeba ani celibát ani porušení věrnosti lásce. Spíše než manželství, které tu opravdu působí jen jako zástupná výmluva, je skutečnou překážkou vstupu na hostinu právě onen pocit nemohoucnosti něco udělat, jakási ochromenost, únava, nebo i pocit, že nestojím za to, aby mě někdo někam pozval. Že si přece nemohu užívat na hostině, když jsem jen obyčejný člověk. Jenže ty jsi mezi pozvanými. Ty jsi povolán k tomu, abys měl obecnství s Bohem a vešel do pravého odpočinutí, dospěl až k tomu sedmému dni, vrcholu všeho stvoření, k hostině Beránkové.

Všechny ty naučené scestné myšlenky typu „musím, tak to chodí a nemohu jinak“ je třeba odmítnout. S nimi opravdu člověk daleko nedojde. Namísto nich je třeba si osvojit myšlení typu: Chci a mohu. To není namyšlenost ani pýcha. Když Ježíš před sebou uviděl slepého člověka, zeptal se ho: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ A on spontánně řekl: „Pane, ať vidím!“ Kdyby byl namyšlený a pyšný, nic by od Ježíše nechtěl. Avšak on si dobře uvědomoval svou bídu ale i své očekávání od Ježíše. Proto i v Ježíšově podobenství přicházejí na večeri chudí, zmrzačení, slepí a chromí. Chtějí ve svém životě něco změnit. A najednou vidí, že i mohou. Že stačí přijmout pozvání. Vše ostatní je už připraveno.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty voláš všechny, kdo se namáhají a jsou obtíženi břemeny a dáváš jim odpočinout. Prosíme, dej, ať nám nic nebrání tě následovat a radovat se z víry v tebe. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Prosíme, Pane Ježíši Kriste, abys přišel tam, kde se nedostává radosti. Prosíme, abys dal poznat pravou radost i těm, kdo znají jen pouhé veselí a zábavu, ale ve svém nitru prožívají smutek. / Prosíme tě, dej ať se radujeme s radujícími a pláčeme s plačícími. Prosíme, dej ať umíme drubé potěšit, povzbudit, rozveselit, rozesmát. / Prosíme tě za všechny nemocné a ztrápené, za ty, kteří jsou v tísní, v depresi, za ty, kteří se dostali do úzkých. Prosíme za ty, kteří jsou chudí a mají nedostatek. Dej, ať si vážíme každého člověka bez ohledu na to, co má nebo nemá. / Prosíme tě za pokoj mezi námi i v celé společnosti. Prosíme za moudrost v rozhodování pro představitele této země, pro zástupce v místní samosprávě, i pro staršovstva ve sborech. Dej ať my všichni, kteří v tebe věříme a kteří reprezentujeme tvůj lid na tomto místě, spoluneseme zodpovědnost za náš sbor před tebou i před lidmi s radostí, pokorou a nadějí, ale také se spolehneme na tvou milost, v důvěře, že ty nás nikdy neopustíš a nikdy se nás nezřekneš. Amen.*